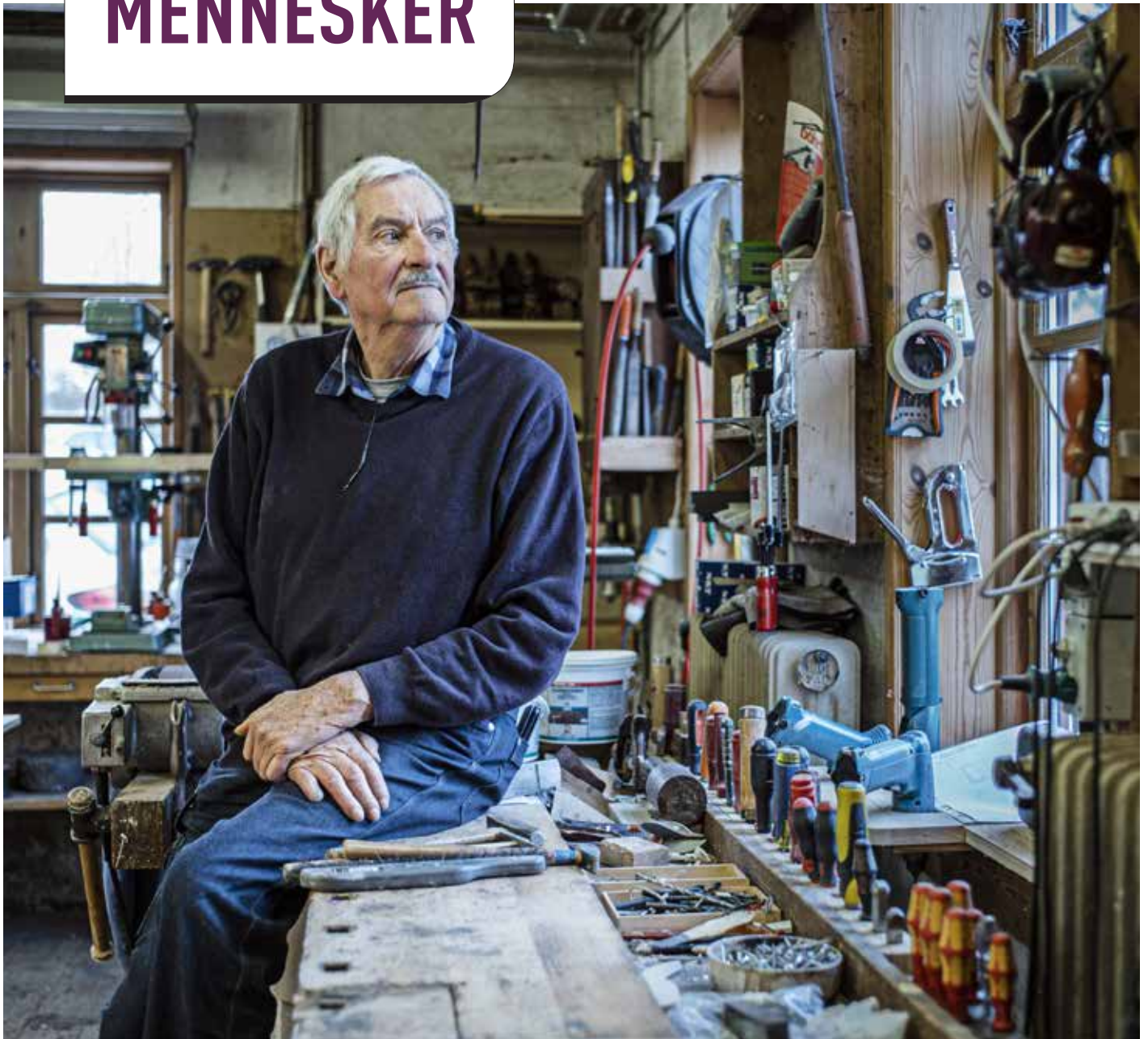

MENNESKER

Svend Anker Petersen er stadig aktiv i det tømrerfirma, der engang var hans, men som nu drives af sønnen Morten.

Hverdagshistorier om danskere

Af Vera Bundgaard Foto Michael Drost-Hansen

Mød Svend Anker Petersen, der i en alder af 79 år stadig er aktiv i sønnens tømrerfirma i Sønderjylland. Firmaet har været i familiens eje i seks generationer, og det var Svend Anker Petersens tipoldefar, der grundlagde det hele

som hjulmager i 1827. Siden udviklede det sig til et tømrerfirma, og da hans far var ved roret, begyndte de også at arbejde med møller, herunder Dybbøl Mølle. I anledning af 100-året for Sønderjyllands genforening med Danmark er møllen blevet renoveret,

og tømrerfirmaet har blandt andet lavet de nye møllevinger.

”Dybbøl Mølle betyder meget for mig. Den er en vigtig del af min og vores nationale historie. Min familie har altid været optaget af det danske,” fortæller Svend Anker Petersen. ➤

Håndværkere i generationer

79-årige Svend Anker Petersen hjælper stadig til i tømrerfirmaet, der har været i familiens eje i 193 år

Af Vera Bundgaard Foto Michael Drost-Hansen

”Det var dér, tyskerne skød fra,” siger Svend Anker Petersen og peger ned mod Broager.

Vi befinder os på Dybbøl Banke, det historiske sted, hvor de danske skanser i 1864 blev skudt i sæk af fremrykkende preussiske soldater. Og som det var tilfældet i Den Første Slesvigske Krig 1848-1851, røg Dybbøl Mølle med i købet.

”Tvende gange skudt i grus, atter rejst som møllehus,” citerer Svend Anker Petersen fra den islandske præst Thordur Thomassons berømte digt om det nationale ikon.

Svend Anker Petersen står foran møllen, der igen har mistet sine vinger, denne gang dog af fredelige årsager. I anledning af 100-året for Sønderjyllands genforening med Danmark i 1920 er Dybbøl Mølle blevet renoveret fra top til tå, og nu mangler blot møllevingerne.

Dem finder vi i en stor lagerhal i nærheden. Her er tre mænd i gang med at pusle det sidste på plads på de 22 meter lange vinger, der ligger udstrakte i hallen. Arbejdet har stået på i månedsvis, og Svend Anker Petersen har været henne og se til dem hver dag, for som han siger:

”Det skal jo helst blive godt. Det ville være pinligt, hvis de ikke virker, når de kommer på. Vi er da stolte af, at det blev vores firma, der fik opgaven.”

Selvom Svend Anker Petersen har arbejdet med at vedligeholde møllen igennem mange år, er det noget særligt her i jubilæumsåret:

”Dybbøl Mølle betyder meget for mig, den er en vigtig del af min og vores nationale historie. Min familie har altid været optaget af det danske. Min far kom hjem fra efterskole for at deltage i folkefesten for genforeningen på Dybbøl i 1920, og han fortalte ofte om det,” siger han.

Hjulmageren

Tømrerfirmaet Karl D. Petersen har været i familiens eje i 193 år. Det hele begyndte med Svend Anker Petersens tipoldefar, Jørgen Petersen, der i 1827 slog sig ned som hjulmager i Avnbøl ved Sønderborg. Han lavede hjul af træ til egnens bønder, og siden udviklede firmaet sig til et tømrerfirma, der gik i arv fra far til søn.

Svend Anker Petersen henter en træklods, en såkaldt fileklo, som man placerede saven i, når den skulle sli-

bes. Her står nu navnene på firmaets første fire ejere: hans tipoldefar, oldefar, bedstefar og far.

”Det betyder meget for os og kunderne, at firmaet har været i familiens eje så længe. Mange har måttet lukke butikken af forskellige grunde, men vi har været heldige, at ingen er gået falit, selvom det har været hårde tider,” siger Svend Anker Petersen.

Og det må man nok sige, for familie-firmaet har overlevet hele fire krige: ▶

OM Svend Anker Petersen

- Født 1940 i Avnbøl i Sønderjylland.
- Realeksamen fra Gråsten skole, udlært tømrer og derefter vej- og brobygningsingeniør. I 1966 ansat i teknisk forvaltning i Nordborg kommune, overtog tømrerfirmaet efter farens død samme år. Overdrog firmaet til sønnen Morten i 2006.
- Bor i Avnbøl sammen med Elisabeth og har fire børnebørn.

Sønnen Morten er 6. generation, som driver firmaet. De første fire har skrevet deres navne på den gamle fileklo.

► De to slesvigske krige i 1800-tallet og desuden 1. og 2. verdenskrig i henholdsvis 1914 og 1940.

Svend Anker Petersen kom til verden fem måneder efter den tyske besættelse i 1940.

”Jeg blev født nede i værkstedet,” siger han og peger ned i gulvet.

Vi sidder i firmaets kontorlokaler på første sal, og nedenunder ligger altså værkstedet, der tidligere også var bolig. Siden byggede forældrene et nyt stuehus ved siden af værkstedet, og her bor Svend Anker Petersen stadig.

Han gik i den lokale skole, der kun havde to klasseværelser og to lærere. Siden tog han realeksamen på Gråsten skole og kom derefter i lære hos sin far og to andre tømmermestre og blev udlært tømmer. En to-årig uddannelse på ingeniørskolen i Horsens gav ham titlen vej- og brobygningsingeniør.

Nu var vejen banet for en tilværelse som kommunal embedsmand. Han blev ansat i Nordborgs tekniske forvaltning, hvor han skulle arbejde med udstykning og kloakering. Men

skæbnen ville det anderledes, da hans far blev syg og døde i 1966.

Hans mor ønskede, at han skulle overtage firmaet og drive det videre. En overgang arbejdede han både i kommunen og i firmaet, men to år efter tog han over. Nu som femte generation.

”Det har jeg selvfølgelig ikke fortrudt. På sigt var det nok ikke lige

generationer, og omvendt kender de ham og familien.

”På én af gårdene er der fire generationer, jeg har kendt. Folk kommer også med gamle regninger, fx en regning, som min bedstefar har underskrevet, da året var omme. Dengang betalte kunderne kun én gang om året. Det var vist ikke gået i dag,” tilføjer han.

”Da der ikke var biler, cyklede man ud til kunderne. Min far kunne cykle med en flagstang på skulderen. Hvis vi skulle ud på en gård, var det dog indforstået, at bondemanden skulle sørge for transporten. Jeg kan huske som barn, at tømmeret blev leveret med hestevogn, da vi havde eget savværk,” fortæller han.

Ny mekanik er kommet til, men en del af det gamle værktøj virker stadig upåklageligt. I værkstedet står en båndsav, som var der, da hans far købte stedet i 1934, og som stadig er i brug. En stor forandring var det også, da mobiltelefonen kom til.

”De var store i starten,” siger Svend og viser med hænderne en omfangs-

Jeg møder hver morgen og laver stadig opgaver, og det vil jeg blive ved med, indtil jeg falder om

SVEND ANKER PETERSEN

sagen at være offentligt ansat og embedsmand i forhold til at være selvstændig erhvervsdrivende,” siger han.

Flagstang på skulderen

Svend Anker Petersen har altid boet i Avnbøl, og den lokale forankring gør, at han har kendt kunderne i flere

De 22 meter lange vinger hører til på Dybbøl Mølle og bliver sat i stand i anledningen af 100-året for genforeningen.

rig mobiltelefon, der må have fyldt godt op i lommen.

I 2006 overdrog han firmaet til sønnen Morten Anker Petersen, der nu er sjette generation. Om der kommer en syvende, er et åbent spørgsmål. Morten har to døtre, og de har lige som ham altid fået at vide, at de skal gøre, hvad de har lyst og evner til, fortæller han.

Svend Anker Petersen trækker på smilebåndet og nævner en episode, da en kunde spurgte til det med næste generation:

”En af døtrene, der stod og arbejdede i værkstedet, spurgte ham: Kan jeg ikke bruges?”

Danskheden

Et er sikkert: Familien skal selvfølgelig deltage i folkefesten på Dybbøl Banke den 11. juli, hvor de kan nyde udsigten til en nyrenoveret mølle og være med til at fejre, at Sønderjylland igen blev dansk. 100 år efter genforeningen er den dansk-tyske historie stadig nærværende.

”Mine forældre og forfædre har kun gået i tysk skole, og min bedstefar blev interneret i Sønderborg ved starten

af 1. verdenskrig. Han var meget aktiv for danskheden i Sønderjylland og blev siden ridder af Dannebrog under Christian 10. Min bedstefar havde to sønner og en bror, der ikke kom hjem fra krigen,” fortæller Svend Anker Petersen.

Som barn kan han huske, at han sammen med familien var nede ved grænsen for at se de tyske soldater drage hjem efter nederlaget i 1945. De fik frataget alt, også det brød, de havde gemt i gasmaskerne, for danskernes indstilling var, at tyskerne ikke skulle have noget med hjem efter fem års besættelse.

”100-året for genforeningen betyder noget for mig, men det dansk-tyske er ikke så markant som tidligere. Før i tiden holdt man øje med, om tilflyttere havde flagstang eller ej. Jeg kan huske, at min far kom hjem og fortalte om nogle, der havde savet flagstangen ned. Så vidste man, at de var tysksindede,” fortæller han.

På vej mod de 80 år er han nu pensionist, eller det er så meget sagt:

”Jeg møder hver morgen og laver stadig opgaver, og det vil jeg blive ved med, indtil jeg falder om. Jeg skal ikke være pensionist endnu.” ■

OM Dybbøl Mølle

Den første mølle blev bygget af træ i 1744 på Dybbøl Banke. Under Den Første Slesvigske Krig blev møllen i 1849 ramt af tyske granater og nedbrændte. I 1853 blev den genopbygget i teglsten. I 1864 brød Den Anden Slesvigske Krig ud, og møllen blev i to omgange ramt af tyske granater før nederlaget 18. april, hvor de sidste kampe blev ført helt inde i møllerboligen. Dybbøl Mølle blev et symbol på dansk udholdenhed og håbet om en genforening efter tabet af hertugdømmerne Slesvig, Holsten og Lauenborg i 1864.

Dybbøl Mølle har siden 1995 været et museum, og i forbindelse med 100-året for genforeningen åbner den 18. april en ny udstilling i den nyrenoverede mølle.

Kilde: Historiecenter Dybbøl Banke